

Rzeźba środkowej Afryki

Geografia

Rzeźba środkowej Afryki

Narzędzia: ArcGIS Online

Materiały (dane): Dostarczone wraz z lekcją w serwisie ArcGIS Online

Cel: Zapoznanie się z ukształtowaniem powierzchni środkowej części kontynentu afrykańskiego.

Źródła:

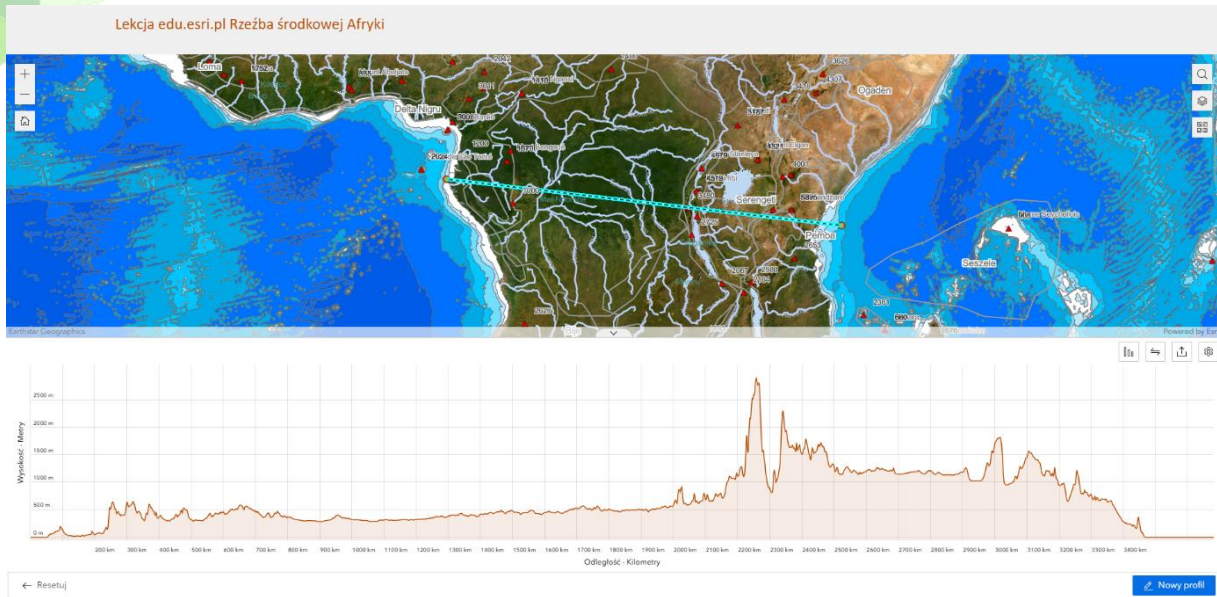
1. ESRI data&maps
2. Zintegrowana Platforma Edukacyjna – [Afryka – strefowość klimatyczna, roślinna i glebowa](#)

1. Wstęp

Afryka to kontynent ogromnych kontrastów – z jednej strony, w północnej i częściowo w południowej jej części, mamy ogromne przestrzenie pokryte pustyniami (Sahara, Kalahari, Namib), z drugiej – równie ogromne powierzchnie pokryte wiecznie zielonymi lasami równikowymi (w centralnej części kontynentu). Pomiędzy tymi obszarami napotkamy na zbiorowiska sawanny oraz roślinność wysokogórską, związaną z wysokimi pasmami górskimi, rozciągającymi się wzdłuż uskoku tektonicznego, biegnącego w przybliżeniu południkowo – Wielkiego Rowu Afrykańskiego. Najwyższe jego partie są jeszcze pokryte przez lodowce (Kilimandżaro, Kenia, Szczyt Św. Małgorzaty w masywie Ruwenzori).

Podczas dzisiejszej lekcji przekonamy się, jak bardzo urozmaicona jest rzeźba kontynentu, który de facto w przeważającej części zajmują wyżyny i góry.

Rzeźba środkowej Afryki

Wskazówka: Poruszając myszką po profilu, odczytasz wysokości i odległości od początku profilu. Dodatkowo zostanie także zaznaczone położenie tego punktu na mapie.

4. Zapoznaj się z dostępnymi opcjami związanymi z profilem wysokościowym

5. Kliknij na , aby wygenerować nowy profil.

Zadanie 1: Wymień wszystkie regiony fizycznogeograficzne, przez które poprowadzony jest Twój profil.

Odpowiedź:

.....

.....

Wskazówka: Możesz wyłączyć widoczność niektórych warstw, aby w łatwiejszy sposób

odnaleźć potrzebne nazwy. Na mapie odszukaj narzędzie **Warstwy** , a następnie odznacz pojedyncze warstwy klikając na symbol oka obok nazw warstw. Pozostaw włączoną warstwę „**Regiony fizycznogeograficzne**”.

Rzeźba środkowej Afryki

Zadanie 2: Jaka jest wysokość najniżej i najwyżej położonego punktu na Twoim profilu? W jakim regionie fizycznogeograficznym znajduje się najwyżej położony punkt?

Odpowiedź:

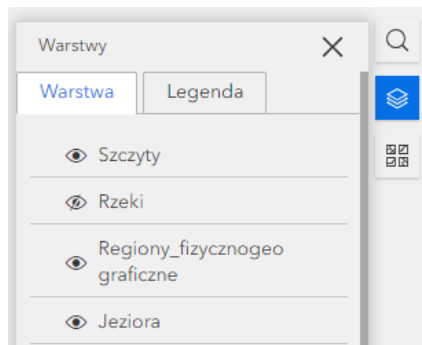
.....

.....

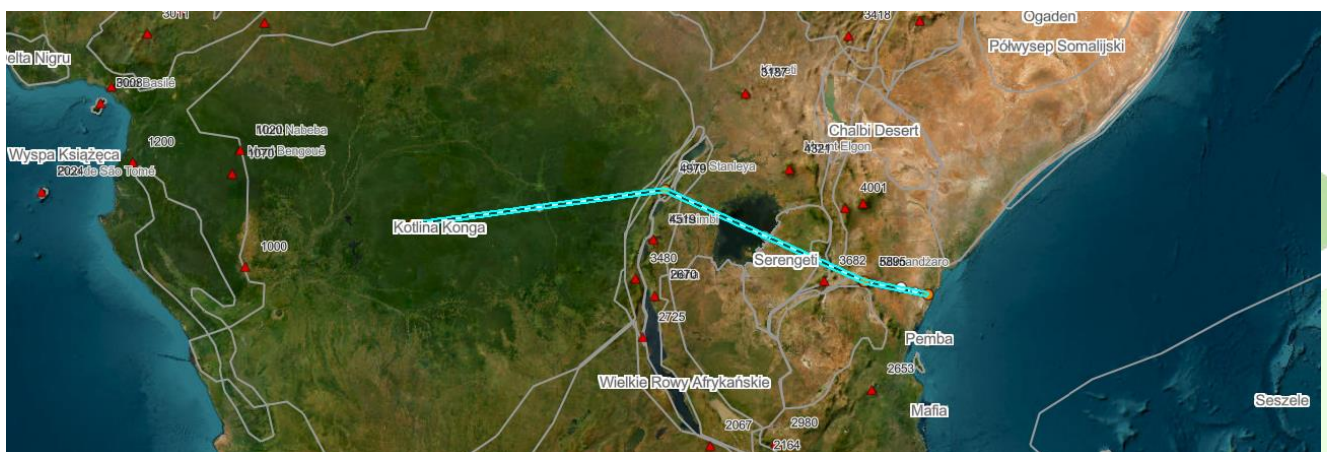
Wskazówka: Wartości wysokości możesz odczytać wprost z okna z profilem, klikając na

Statystyka profilu .

6. Włącz ponownie widoczność warstwy „**Szczyty**” i „**Jeziora**”.

7. Wykonaj kolejny profil, którego początek znajduje się w dowolnym miejscu Kotliny Kongo, drugi – na szczycie Góry Stanleya, trzeci – na szczycie Kilimandżaro (Uhuru), zakończ profil na granicy kontynentu afrykańskiego i Oceanu Indyjskiego.

Zadanie 3: Wskaż na profilu lokalizację Rowu Wschodnioafrykańskiego. Które z jezior znajduje się na jego obszarze? Jakiego typu jest to jezioro?

Rzeźba środkowej Afryki

Odpowiedź:

Zadanie 4: Odczytaj z profilu wysokość brzegów Jeziora Wiktorii.

Odpowiedź:

Zadanie 5: Odczytaj z mapy wysokości szczytów: Kenia oraz Kilimandżaro (Uhuru). Czy któryś z nich jest pokryty lodowcami?

Odpowiedź:

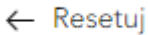
Zadanie 6: Wyznacz w przybliżeniu granicę wiecznego śniegu w Masywie Kenia. Czy jest ona położona wyżej czy niżej niż na obszarach około zwrotnikowych? Dlaczego?

Odpowiedź:

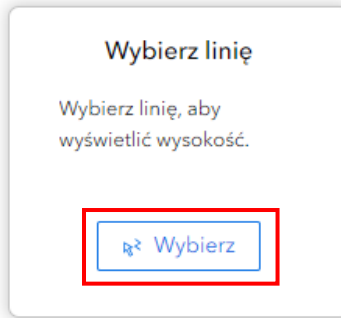
Zadanie 7: Wiedząc, że maksymalna głębokość Jeziora Tanganika wynosi 1435 m, oblicz wysokość bezwzględną punktu znajdującego się w maksymalnej głębi tego jeziora. Jak nazywają się obszary położone w taki sposób jak dno Jeziora Tanganika?

Odpowiedź:

Wskazówka: Wykonaj profil poprzeczny przez Jezioro Tanganika, aby dowiedzieć się, na jakiej wysokości znajdują się punkty położone na jego brzegu.

6. Włącz widoczność warstwy „**Rzeki**”.
7. Kliknij na opcję na narzędziu do wykonywania profili.
8. Następnie skorzystaj z opcji „**Wybierz linię**”, aby wygenerować profil wysokościowy dla istniejącej linii. Aplikacja jest tak skonfigurowana, aby profile generowały się dla linii prezentujących położenie rzek.

Rzeźba środkowej Afryki

9. Odszukaj rzeki Lualaba i Kongo, a następnie kliknij na linie prezentujące ich położenie (wszystkie odcinki), aby wyświetlić profile terenu, przez który przepływają. Przyjrzyj się tym profilom.

Zadanie 8: Przyporządkuj poniższe odcinki rzek (wymieniono je w kolejności od źródła do ujścia) do podanych typów biegów:

Odcinki rzeki Kongo:

- 1) Lualaba do ujścia Lufiry
- 2) Lualaba do ujścia Lukugi
- 3) Lualaba do ujścia Lomami (gdzie tworzą rzekę Kongo)
- 4) Kongo do ujścia Kasai
- 5) Kongo od ujścia Kasai do ujścia do O. Atlantyckiego

Typy biegów:

- a) bieg górny:
- b) bieg środkowy:
- c) odcinek przełomowy:
- d) bieg dolny:

Ciekawostka: Kongo wraz z Lualabą tworzą siódmą pod względem długości rzekę świata (długość ok. 4700 km). Odnacza się ona również ogromnymi średnimi przepływami (ok. 40 tys. m³/s).

Rzeźba środkowej Afryki

10. Przybliż się do widoku ujścia rzeki Omo do Jeziora Rudolfa (Turkana).

Wskazówka: W pasku wyszukiwania możesz wpisać np: „Omo, ETH”.

Ciekawostka: Okolice ujścia rzeki Omo do Jeziora Rudolfa (Turkana) są miejscem wpisanym na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO. Odkrycie w tym miejscu wielu szczątków człowieka pierwotnego, w szczególności Homo gracilis, miało ogromne znaczenie dla studiów nad ewolucją człowieka.

Dziękujemy za skorzystanie z naszych materiałów.

Zespół Edukacji Esri Polska Sp. z o.o.

OBSERWUJ NAS

Platforma edukacyjna

Facebook

Grupa nauczycieli

Geografia